

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát
Koperníkova 26, 301 00 Plzeň**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-574/25-P
Sp. zn. ČŠIP-S-136/25-P

Název	Základní škola, Klatovy, Hálkova 133
Sídlo	Hálkova 133, 339 01 Klatovy
E-mail	zvs.kt@worldonline.cz
IČO	70 839 042
Identifikátor	600 022 901
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Dana Kočí
Zřizovatel	Plzeňský kraj
Místo inspekční činnosti	Hálkova 133, Klatovy
Inspekční činnost na místě	5. – 7. 5. 2025

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Základní škola, Klatovy, Hálkova 133 (dále „škola“ nebo „subjekt“) vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v oborech vzdělání Základní škola a Základní škola speciální a vykonává činnost školní družiny.

V době inspekční činnosti byli ve třech třídách oboru vzdělání Základní škola zapsáni 34 žáci, z toho 33 s lehkým mentálním postižením, kteří byli vzděláváni podle školního vzdělávacího programu Škola pro život. V tomto dokumentu je kladen důraz na praktický rozměr vyučování, posílena je především časová dotace pracovní a tělesné výchovy. V osmi třídách oboru vzdělání Základní škola speciální bylo vzděláváno 51 žáků se středně těžkým nebo těžkým mentálním postižením podle školního vzdělávacího programu pro základní školu speciální Škola pro život. V obou oborech jsou vzděláváni žáci se souběžným postižením více vadami či poruchami autistického spektra. Ve všech třídách jsou spojeni žáci různých ročníků.

Na základní vzdělávání navazuje činnost školní družiny. K pravidelné denní docházce bylo ve třech odděleních zapsáno 25 účastníků. Vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání, který je rozpracován do jednotlivých témat i měsíců školního roku.

Záměrem výchovně vzdělávací práce školy i školní družiny je příprava jedince na život ve společnosti, osvojování základních hodnot a prostřednictvím vzdělávacích i volnočasových aktivit jej vybavit odpovídajícími vědomostmi a dovednostmi s ohledem na jeho znevýhodnění. U žáků jsou podporovány kladné mezilidské vztahy, vzájemná pomoc, spolupráce a tolerance, pozitivní postoj k přírodě, ochraně životního prostředí i vlastního zdraví.

V rámci hmotného zabezpečení škola zajišťuje školní stravování pro své žáky v nedaleké školní jídelně jiné právnické osoby.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále i „ředitelka“) působí v řídicí funkci od roku 2009. Ve své práci zúročuje dlouholeté zkušenosti ve vedení, erudovanost v odborné problematice i detailní znalost prostředí školy. Při řízení vychází z koncepce rozvoje, jejímž základním hlediskem je příprava žáků na samostatný život, čemuž odpovídá i nastavení dílčích cílů v jednotlivých oblastech fungování subjektu. Během inspekční činnosti bylo evidentní, že všichni zaměstnanci školy jsou s posláním školy ztotožnění a usilují o jeho naplňování.

Při řízení školy ředitelka úzce spolupracuje se svojí zástupkyní, na níž přenesla část řídicích pravomocí. Pedagogická rada je zásadním poradním orgánem vedení školy. Učitelé se rovněž scházejí k pravidelným poradám, na nichž se zabývají aktuálními záležitostmi, výměnou pedagogických zkušeností, sjednocováním přístupu i kontinuálním profesním rozvojem. Početný kolektiv asistentů pedagoga realizuje pod vedením ředitelky setkání, na nichž řeší problematiku v souvislosti s poskytováním asistence. Přenos informací vůči všem aktérům vzdělávání je zajištěn. Vedení povinné školní dokumentace vykazovalo dílčí nepřesnosti bez zásadního vlivu na kvalitu poskytovaného vzdělávání. Školní řád neodpovídal ve stanoveném rozsahu příslušným právním předpisům. Drobné formální nedostatky byly odstraněny během inspekční činnosti v některých dalších dokumentech.

Od minulé inspekční činnosti v roce 2018 došlo k částečné obměně a současně k navýšení pedagogického sboru. Část učitelů nespĺňuje předpoklad odborné kvalifikace z důvodu chybějícího vzdělání v oblasti speciální pedagogiky. Tato nekvalifikovanost neměla negativní vliv na kvalitu sledovaného vzdělávání. Efektivně nastavená spolupráce učitelů a asistentů pedagoga umožňovala kvalitní úroveň vzdělávání při poskytování podpůrných opatření.

Ředitelka i její zástupkyně průběžně monitorují úroveň výchovně vzdělávacího procesu, poskytují pedagogům konstruktivní zpětnou vazbu. V případě potřeby jsou stanovena adekvátní doporučení ke zlepšení, jejichž aplikace je následně ověřována. Učitelé realizují vzájemné nálechy, z nichž pořizují stručný písemný záznam. O postřezích diskutují během porad. Nastavené mechanismy přispívají ke sjednocování pedagogického přístupu a promítly se rovněž do vyrovnané kvality sledované výuky.

Plánování dalšího vzdělávání pedagogů funkčně zohledňuje vývoj v problematice vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i ve školském managementu, potřeby školy a její směřování. V posledním období se pedagogové účastnili školicích akcí věnovaných psychohygieně, zdravotědě, logopedii i environmentální výchově. Pro zvýšení psychické pohody a odolnosti zaměstnanců jsou pořádány supervize ve spolupráci s externím mentorem. Vedení školy též organizuje teambuildingové výjezdové akce se vzdělávacím zaměřením. Pedagogové cíleně navštěvují instituce a zařízení zabývající se obdobným typem vzdělávání.

Poradenské služby ve škole zajišťuje zástupkyně ředitelky, která současně vykonává funkci výchovné poradkyně a metodicky prevence, v součinnosti s ředitelkou a třídními učiteli. Nastavený systém vychází ze vzájemné spolupráce pedagogů a zajištěné komunikace s externími partnery i zákonnými zástupci. Kumulace funkcí s pozicí zástupkyně ředitelky představuje možné riziko pro dlouhodobý bezproblémový chod instituce.

Řízením školní družiny je rovněž pověřena zástupkyně ředitelky, která úzce spolupracuje s vedoucí vychovatelkou. Kvalita zájmového vzdělávání je průběžně sledována. Provoz tří oddělení je stanoven pouze na odpolední část.

Prostorové a materiální podmínky školy a školní družiny jsou pečlivě udržované, dle potřeby renovované. Vzdělávání probíhá v podnětném a esteticky upraveném prostředí. Většina učeben disponuje relaxační zónou pro odpočinek i kreativní činnosti, v některých případech i autiboxem pro strukturované učení žáků s poruchou autistického spektra či textilním přístřeškem pro jejich odpočinek. Pro vzdělávání je využívána nově vybavená počítačová učebna, dílna, kuchyňka, keramická dílna, tělocvična s rehabilitačními pomůckami i venkovní prostory. Pedagogové využívají velké množství didaktických pomůcek pro podporu názornosti, stejně jako digitální prostředky (interaktivní tabule, tablety), knihy, hry i výtvarný materiál.

Vedení školy se snaží vytvářet vhodné podmínky pro rozvoj psychického i fyzického bezpečí žáků. Hlavní vchod do budovy školy byl v průběhu inspekční činnosti zabezpečen proti vstupu neoprávněných osob. Nízká míra úrazovosti svědčí o vhodně nastavených bezpečnostních pravidlech.

Finanční prostředky školy umožňují naplňování vzdělávacích programů a postupné zvelebování školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitovaná výuka ve třech třídách oboru vzdělání Základní škola probíhala v přátelské pracovní atmosféře. Kladem sledované výuky byl empatický přístup všech pedagogů, který se významně podílel na vytváření bezpečného prostředí pro vzdělávání. Žáci byli soustavně vedeni k dodržování pravidel. Plnili zadané úkoly v rámci svých individuálních možností.

Hospitované hodiny byly promyšlené, založené na efektivní motivaci k učení a průběžné podpoře. Cíl učení respektoval speciální vzdělávací potřeby žáků, byl stanovován

diferencovaně nejen podle ročníku konkrétního žáka, ale především s ohledem na jeho aktuální vzdělávací předpoklady.

Používané výukové metody vedly k dosažení vzdělávacích cílů. Hojně zastoupený výklad s velkou mírou názornosti byl doplňovaný řízeným rozhovorem. Učitelé aplikovali výuku ve skupinách podle zastoupených ročníků, někdy pracovali s celou třídou dohromady, ve vhodných případech využili i práci ve dvojici, která pozitivně ovlivňovala žákovskou aktivitu a vzájemnou spolupráci žáků. Digitální technologie byly efektivně využívány pro zvýšení názornosti i vyhledávání informací nebo ilustrativních obrázků.

Žákům byla poskytována užitečná zpětná vazba, pedagogové účelně využívali práci s chybou. Hodnocení v průběhu výuky mělo převážně motivační charakter. Žáci byli vedeni k vyjádření, do jaké míry byli spokojeni s vlastním učením, v některých případech i k formulaci vlastního pokroku.

Hospitovaná výuka v osmi třídách oboru vzdělání Základní škola speciální se rovněž vyznačovala vstřícnou komunikací, laskavým a respektujícím přístupem vyučujících a asistentů pedagoga i velmi příjemnou pracovní atmosférou.

Stavbu většiny sledovaných hodin měli vyučující dobře promyšlenou s ohledem na vzdělávací cíle a individuální potřeby jednotlivých žáků se středně těžkým nebo těžkým mentálním postižením. Přiměřeným a srozumitelným způsobem seznamovali žáky s obsahovou náplní hodiny a jednotlivých činností s důrazem na upevňování žádoucích stereotypů.

Učitelé volili převážně efektivní metody a formy výuky, které podporovaly dosažení toho, co se žáci měli naučit s ohledem na své schopnosti i momentální psychické a fyzické potřeby. Organizace sledované výuky byla založena zejména na individualizovaném přístupu s respektováním osobního pracovního tempa a schopností jednotlivých žáků. Vhodné střídání činností mělo pozitivní vliv na udržení pozornosti a zajištění průběžné aktivity žáků při vzdělávání. V převaze sledovaných hodin byla výuka propojována s reálnými situacemi běžného života, proto bylo žákům probírané téma lépe srozumitelné. Někteří žáci zvládali pracovat na zadaných úkolech v určité míře samostatně, jiní se značnou a adekvátně přizpůsobenou pomocí. Výuku provázely nezbytné denní rituály a pravidelně se opakující aktivity, které přispívaly k psychické pohodě žáků a dosažení jejich dílčích učebních pokroků.

Vyučující v součinnosti s asistenty pedagoga efektivně zohledňovali úroveň jednotlivých žáků. Jejich spolupráce byla zcela přirozená, pro žáky nadstandardní s příznivým vlivem na průběh výuky. Učitelé a asistenti pedagoga citlivě reagovali na momentální emoční stav žáků, těm s vyšší mírou podpurných opatření zabezpečovali i jejich fyziologické potřeby. Pro názornost výuky a v rámci hojně zařazovaných manipulačních činností vyučující využívali rozličný obrazový materiál, didaktické a další pomůcky i materiály.

Pedagogové při výuce důsledně dbali na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, efektivně zařazovali relaxační chvíle, vhodnou formou upevňovali pracovní a hygienické návyky žáků. Vedli je ke zdravému životnímu stylu prostřednictvím adekvátních pohybových aktivit a podporou zdravého způsobu stravování. Učitelé během výuky průběžně kladně hodnotili práci i drobné vzdělávací úspěchy žáků. Využívali individuálních možností některých žáků k zařazení jejich sebehodnocení i vzájemného hodnocení, někteří neopomněli závěr hodiny vyhodnotit ve vazbě na stanovený cíl a pracovní úsilí celé skupiny.

Činnosti školní družiny úzce navazují na výchovně vzdělávací proces ve škole. Vychovatelky dokázaly účastníky zaujmout, většina z nich se do nabízených aktivit

zapojovala se zájmem, který byl posilován především vhodnou motivací a průběžným pozitivním hodnocením. Žáci se v rámci řízeného rozhovoru věnovali tématu Jaro – rostliny a živočichové. Měli možnost hovořit o vlastních zkušenostech s přírodou na jaře, věnovali se výtvarným aktivitám a výrobě keramických dekorací. Při hospitovaných činnostech byly cíleně posilovány především kompetence pracovní, sociální a komunikativní. Patřičný důraz byl kladen též na rozvoj pohybových dovedností při pobytu venku. S ohledem na aktuální kondici účastníků probíhaly relaxační a odpočinkové činnosti, hygiena a příprava na oběd. Zde byly podporovány dovednosti související se sebeobsluhou účastníků s různou mírou podpůrných opatření.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogové uplatňují vůči každému žákovi individuální přístup. Cílem je vytváření podmínek pro jejich optimální rozvoj. Maximálně je podporována sebeobsluha, samostatnost a komunikace. Žáci si osvojují znalosti a dovednosti pro běžný život, učí se zvládat problémové situace, vyhledat pomoc nebo o ni požádat. Jsou vedeni k pozitivnímu sebepojetí, k vhodné seberegulaci, tj. schopnosti se zklidnit, uvědomit si své emoce. Během inspekční činnosti se chovali ukázněně, respektovali pokyny a stanovená pravidla, spontánně, přirozeně a slušně komunikovali s pedagogy i mezi sebou.

Vyhodnocování výsledků vzdělávání a chování žáků i třídních kolektivů probíhá na úrovni jednotlivých učitelů v součinnosti s asistenty pedagoga i v rámci pedagogického sboru. V oboru Základní škola sledují učitelé vývoj, procesy učení, učební pokrok a výsledky žáků především na základě klasifikace, v oboru Základní škola speciální prostřednictvím rozšířeného slovního hodnocení. Sledování individuálního výkonu žáků je opřeno o kvalitu výstupů ze zadaných úkolů, vyučující vedou žákovská portfolia, která dokládají individuální pokrok žáků a slouží jako podklad pro učitele ve vyšších ročnících. Primárním hlediskem je průběžné zapojování, snaha, přístup a osobní pokrok žáků, motivační a stimulující funkce hodnocení má v obou poskytovaných oborech vzdělání zásadní význam.

Zhodnocení naplňování výstupů školních vzdělávacích programů je v kompetenci jednotlivých učitelů, je rovněž pravidelně projednáváno na poradách pedagogů. Efektivita poskytovaných podpůrných opatření je ve škole průběžně sledována a pečlivě vyhodnocována. V případě potřeby jsou všechny odborné záležitosti konzultovány s příslušným školským poradenským zařízením. Vedení školy ve spolupráci s učiteli analyzuje informace o výsledcích, chování a vývoji žáků, na úrovni jednotlivců jsou průběžně přijímána opatření k jejich větší podpoře. Prevence školního neúspěchu spočívá v maximálním individuálním přístupu a snaze o spolupráci se zákonnými zástupci žáka. Informace o prospěchu jejich dětí jsou jim předávány nejen prostřednictvím žákovských knížek a na třídních schůzkách, ale i díky osobnímu kontaktu.

Prevence rizikového chování žáků vychází z potřeb a specifík subjektu, je realizována a vyhodnocována na základě funkčně zpracované dokumentace. Základním nástrojem je každodenní práce pedagogů s jednotlivými žáky i třídními kolektivy. Pro monitorování vztahů, eventuelních problémů i klimatu ve třídách oboru Základní škola jsou využívány vhodné techniky, které jsou následně analyzovány vedením školy ve spolupráci s učiteli. V případě potřeby jsou bezodkladně realizovány další kroky, které vedou ke zklidnění či vyřešení situace a edukaci v oblasti prosociálního chování.

Pedagogové se rovněž intenzivně zabývají soběstačností a budoucí uplatnitelností svých žáků. Zprostředkovávají jim i jejich zákonným zástupcům informace o možnostech dalšího vzdělávání. Pro žáky s vyšším stupněm znevýhodnění však v Klatovech žádné navazující

obory poskytované nejsou. Nejbližší školy takového typu se nalézají v Merklíně či Horšovském Týně, což je z hlediska handicapu žáků velmi obtížně využitelná příležitost.

Pedagogové pro své žáky organizují a vyhledávají množství aktivit pro doplnění vzdělávání. Zprostředkovávají návštěvy míst a institucí pro obohacení jejich celkového osobnostního rozvoje. Jsou pořádány projektové dny, výlety, návštěvy pamětihodností i zoologické zahrady, dílny tvoření. Významné místo mají aktivity s environmentální tematikou. Třídy navštěvují divadelní představení, muzeum i knihovnu. Nacvičují vystoupení pro školní akademii, pro jiné školy i pro veřejnost. Žáci jsou pravidelně zapojováni do spektra výtvarných soutěží, v nichž získávají i přední umístění, podílejí se na výzdobě některých institucí v Klatovech.

Výsledky zájmového vzdělávání korespondují s cíli stanovenými ve školním vzdělávacím programu. Vzdělávání ve školní družině a základní škole se vzájemně účelně doplňuje a plynule na sebe navazuje. Vychovatelky pružně přizpůsobují činnost oddělení aktuálním potřebám účastníků. Aktivně se zapojují do školních projektů (DOREMI – pěvecká soutěž). Výsledky činností zájmového vzdělávání prezentují rodičům účastníků (vánočky, vafle) i širší veřejnosti (výstava na Finančním úřadu Klatovy). Činnost školy i školní družiny je prezentována na webových stránkách školy.

Závěry

Vývoj školy

- Zvýšil se počet žáků školy z 66 na 85 a počet tříd z osmi na jedenáct.
- Proměnilo se složení žáků školy, v němž v době inspekční činnosti převažovali žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením.
- Obměnil a rozšířil se pedagogický sbor.
- Pojetí a rozsah dalšího vzdělávání pedagogů má pozitivní dopad na zkvalitňování jejich práce.

Silné stránky

- Pedagogové uplatňují při komunikaci se žáky vstřícný, respektující přístup. Vytvářejí prostor pro jejich vyjádření, učí je komunikovat o životních situacích, které by mohli zažít. Posilují jejich osobnostní kompetence a minimalizují výskyt rizikového chování. (3.2)
- Učitelé realizovali výuku v souladu s aktuálními možnostmi žáků, na jejich potřeby reagovali optimálními výchovně vzdělávacími strategiemi. Komplexní speciálně-pedagogická podpora cílí na plnohodnotný sociální a osobnostní rozvoj žáků, důsledně zohledňuje jejich individuální zvláštnosti a potřeby v průběhu vzdělávacího procesu. (4.4)
- Pedagogové vytváří každému žákovi rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho speciální vzdělávací potřeby. (6.1)
- Efektivní spolupráce učitelů a asistentů pedagoga napomáhala plynulosti výuky i naplňování vzdělávacích potřeb žáků. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nastavení pravidel pro spolupráci všech aktérů vzdělávání (školní řád) nebylo v souladu s příslušnými právními předpisy. (1.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Dbát na soulad školních dokumentů s příslušnými právními normami.
- Zvážit delegování pracovních kompetencí spojených se zabezpečováním výchovného poradenství na další pedagogické pracovníky.
- Motivovat pedagogy k absolvování studia speciální pedagogiky.
- Zahájit jednání o otevření oboru středního vzdělání pro navazující vzdělávání žáků se středně těžkým nebo těžkým mentálním postižením.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní řád platný od 1. 1. 2017, dodatek č. 3 platný od 1. 9. 2020
2. Další dokumentace školy vedená dle § 28 odst. 1 školského zákona vztahující se ke kontrolovanému období

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Alena Wirthová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Miroslava Vlčková, školní inspektorka

Mgr. Petra Holopírková, kontrolní pracovnice

Ing. Drahúše Šefčíková, školní inspektorka

Mgr. Gabriela Kotorová, školní inspektorka

5. 6. 2025